

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/376/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

95/2017. (V. 25.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2016. szeptember 21-én előterjesztett **panaszát** a 2017. május 25-én megtartott zárt ülésen hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – Sz.-i Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mert az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos a postai úton előterjesztett beadványában előadta, hogy 2016. szeptember 1-jén kényszerítő eszközt alkalmaztak vele szemben (megbilincseltek) a Sz.-i székesegyháznál este fél 8 és fél kilenc között történt eseményeknél.

A panaszos előadja, hogy vékony, magas beteg ember, mozgáskorlátozott, 50%-osan leszálalékolt, futni nem tud.

A panaszos további információkat ígér a későbbiekben.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatóak meg.

---

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

1) Az előállításról készült jelentés szerint a panaszost 2016. szeptember 1-jén 20 órakor vonták intézkedés alá, ekkor igazoltatták a Rendőrségről szóló 1994. évi XXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 29. § alapján, majd az Rtv. 31. § alapján átvizsgálták a ruházatát és az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont alapján előállították. Vele szemben az Rtv. 47.§ alapján testi kényszert, illetve 20 óra 1 és 20 óra 5 perc között az Rtv. 48.§ d) pontja alapján bilincset alkalmaztak. Hozzá tartozó kiértesítését a panaszos nem kérte. A panaszosnak sérülése nem keletkezett az intézkedés során.

Az események rövid leírásaként a jelentés rögzíti, hogy a L.T. r. őrm. és Sz. Sz. c. r. törm. aznap 19 óra 50 perckor a TIK utasítására a Sz.-i székesegyházhoz ment, mert bejelentés érkezett arról, hogy ott két ember kiabál és nem hajlandó távozni. A bejelentő a helyszínen elmondta, hogy a panaszos és egy hölgy az esti misén vettek részt, amikor a mise végén ez a két ember minden ok nélkül trágár szavakat kezdett el kiabálni, ezt a mise résztvevői is hallották. Ezt követően a bejelentő felszólította őket, hogy hagyják el a székesegyház területét, de ennek nem tettek eleget, ezt követően értesítette a rendőrséget. A bejelentő elmondta, hogy a két személy viselkedése megbotráncoltatta, riadalmat keltett benne. A rendőrök kiérkezésére a két személy elhagyta a székesegyház területét, a panaszost a székesegyház udvarán vonták intézkedés alá. A panaszos elmondta, hogy a hölgy az édesanyja, aki a rendőri kiérkezésre távozott. Elmondta a panaszos, hogy azért kiabált, mert nem adták oda neki késérése a mellékhelyiség kulcsát. A panaszos sérelmezte az intézkedést, a rendőröket trágár szavakkal illette, illetve akadályozta a bejelentővel a kommunikációt. Ezt követően a panaszost a „Törvény nevében” szavak előrebocsátásával felszólította, hogy ne akadályozza a rendőri intézkedést, vesse annak alá magát. A panaszos nem vette alá magát az intézkedésnek, ezért előzetes ruházatátvizsgálat követően testi kényszer alkalmazásával a kezeit hátrahelyzetbe bilincselte. A panaszos az intézkedés során agresszív magatartást tanúsított. Ezt követően a panaszost előállították, és 20 óra 5 perckor elhelyezték az előállító helyiségben.

A panaszossal közölték, hogy a Szabs. 170.§ szerinti garázdaság szabálysértése és a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértése miatt ellene feljelentést tesznek, amit tudomásul vett. Ezt követően tájékoztatták a panasztételi lehetőségeiről.

A panaszost 20 óra 20 perckor szabadon bocsátották.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az intézkedés és a kényszerítő eszköz használata jogszerű, szakszerű és arányos volt.

2) A rendőrség megküldte a Nyilatkozat elnevezésű iratot, ami szerint a panaszos megkapta a jogaira és kötelezettségeire vonatkozó tájékoztatót írásban és szóban.

3) Az előállításról kiállított igazolás szerint a panaszos előállítása 20 órától 20 óra 20 percig tartott.

4) A rendőrség megküldte a szabálysértési feljelentést, amit tartalmában azonos az előállításról szóló jelentéssel, így annak részletes ismertetésétől a Testület eltekint.

5) L. T. r. őrm. 2016. november 16-án kelt jelentése tartalmában azonos az előállításról szóló jelentéssel és a feljelentéssel, ezért annak részletes ismertetésétől a Testület eltekint.

6) Sz. Sz. c. r. törm. 2016. november 22-én kelt jelentése tartalmában azonos az előállításról szóló jelentéssel és a feljelentéssel, ezért annak részletes ismertetésétől a Testület eltekint.

7) A kapitányságvezető átirata releváns többletinformációt nem tartalmaz, így annak részletes ismertetésétől a Testület eltekint.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát az alábbiak szerint.

Tekintettel arra, hogy a panaszos csak a bilincs alkalmazását kifogásolta, a Testület mellőzte az előállítás jogszerűségének és arányosságának vizsgálatát.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy a rendőröknek volt-e intézkedési kötelezettsége az adott esetben.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályt, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A 8. §-a szerint pedig a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

A garázdaság tényállást a Szabs. tv. 170.§-a szabályozza, eszerint aki olyan kihívóan közösséggel lenes magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, szabálysértést követ el.

Míg a Szabs. tv. 216. § (1) bekezdése szerint aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértését követ el.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A rendőri szerint arról érkezett telefonos bejelentés, hogy a két személy trágárságokat kiabál a székesegyháznál és nem akarnak távozni.

A bejelentés tartalma a Testület álláspontja szerint felvetette annak a gyanúját, hogy az érintett személyek garázdaságot követnek el, tehát a bejelentésben ismertetett esemény nyilvánvalóan olyanak volt tekinthető, amely az Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tett szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a bejelentések tartalma miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége.

2) A Testület ezt követően a bilincs alkalmazásának jogszerűségét vizsgálta.

A panaszos kifogásolta, hogy vele szemben bilincset alkalmaztak. Ekörben elmondta, hogy vékony, egészségügyi állapota miatt leszázalékolt személy.

A rendőri jelentések szerint a bilincs alkalmazására azért került sor, mert a panaszos a rendőri intézkedés során tovább hangoskodott, és a felszólítások ellenére sem hagyott ezzel fel, illetve akadályozta a bejelentő meghallgatását. Emiatt az ellenszegülése megtörése végett a végig agresszív magatartást tanúsító panaszossal szemben az Rtv. 48.§ d) pontja alapján bilincset alkalmaztak.

A kényszerítő eszközök alkalmazásának általános szabályaként az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

Az Rtv. 47. §-a értelmében a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

Az Rtv. 48. §-a úgy rendelkezik, hogy a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

- a) önkárosításának megakadályozására,
- b) támadásának megakadályozására,
- c) szökésének megakadályozására,
- d) ellenszegülésének megtörésére.

A fentieket a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 41. §-a tovább finomítja:

41. § (1) „Bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt,

- a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,
- f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy
- g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.”

A Szolgálati Szabályzat 39. § (2) bekezdése szerint az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából a rendőr az alábbiak szerint tesz különbséget:

a) passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat,

b) aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni,

c) támadó magatartást tanúsító személy, aki az intézkedő rendőrré, valamint a támogatására vagy védelmére kelt személyre rátámad.

A (3) bekezdés szerint pedig a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie:

a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint

b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

A panaszos az esettel kapcsolatban szűkszavúan fogalmazott, az ígéretével ellentétesen, pedig sem önként, sem a Testület felhívására nem egészítette ki a panaszát. Mindezek alapján a Testület elfogadta a rendőrségi előadást az események vonatkozásában, azaz vizsgálata során abból indult ki, hogy a panaszos megzavarta az intézkedést, és a kiabálással, illetve a meghallgatás megzavarásával a rendőri felszólításra sem hagyott fel.

A Testület – elfogadva a rendőri álláspontot – arra a meggyőződésre jutott, hogy az intézkedő rendőröknek nem volt más rendelkezésre álló eszköze a kiabáló, lenyugodni nem akaró panaszossal szemben annak érdekében, hogy az intézkedést és a bejelentő meghallgatását szabályszerűen be tudják fejezni, mint a panaszossal szembeni kényszerítő eszköz alkalmazás. Emiatt indokoltnak látta a Testület, hogy a panaszossal szemben a bilincs használatát és így úgy foglalt állást, hogy **a panaszos emberi méltóságához való joga nem sérült a bilincs alkalmazása miatt, mivel a jogkorlátozásra jogszerűen került sor.**

IV.

A Testület álláspontja szerint a bejelentés alapján intézkedési kötelezettsége keletkezett a rendőrségnek, a bilincs alkalmazása miatt pedig a panaszos emberi méltósághoz való joga nem sérült a bilincs alkalmazása miatt, mivel a jogkorlátozásra jogszerűen került sor.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2017. május 25.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET